

Sisällysluettelo

HALL, 10.8.2020 15:30, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 180 Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	4
§ 181 Tiedote jaostojen asioista	5
§ 182 Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta	6
§ 183 Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän välinen palvelusopimus vuodelle 2021	7
Liite: Liite 1. Palvelusopimus vuodelle 2021	9
Liite: Liite 2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite	15
§ 184 Lahden kaupungin lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategiaan	20
Liite: Liite 1. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategia	22
§ 185 Oikaisuvaatimus yhteysjohtajan viranhaltijapäätökseen 15.5.2020	36
Liite: 0016/2020 Yksinyrittäjätukihakemus Tmi Maija-Riitta Mustonen	40
§ 186 Lahden kaupungin avustus ym:n avustuksesta ja EU-palkintorahasta Kestävä Lahti -säätiölle vuonna 2020	42
Liite: Sopimus valtionavustuksen edelleen jakamisesta Kestävä Lahti -säätiölle	44
§ 187 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 10.8.2020	47
Liite: Saapuneet_2020_08_10	48
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	49

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

n:o 19/2020

Aika: 10.08.2020 klo 15.30 – 22.45
Paikka: Kaupunginhallituksen sali / sähköinen kokous

Läsnä:**Varsinaiset jäsenet:**

Sirkku Hildén, puheenjohtaja,
esteellisenä poissa klo 17.35-19.22
(HL 28.1. § 5. kohta)
Juha Rostedt, I vpj, puheenjohtaja
klo 17.35-19.22
Aleksi Mäntylä, II vpj
Pekka Komu
Aletti Basboga
Jetta Laakso
Toni Putula
Merja Vahter
Rami Lehto, esteellisenä poissa
klo 17.35-19.22 (HL 28.1. § 5. kohta)
Jenna Koskelo
Sonja Falk

Valtuuston puheenjohtajat:

Hannu Rahkonen	kaupunginvaltuuston pj
Mika Kari, poistui klo 19.34	kaupunginvaltuuston I vpj
Antti Holopainen	kaupunginvaltuuston II vpj
Jarkko Nissinen	kaupunginvaltuuston III vpj

Viranhaltijat:

Pekka Timonen	kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen	konsernipalvelujohtaja
Olli Alho	kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen	hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist	sivistysjohtaja
Satu Heiskari (*)	lakimies
Heini Moisio	viestintäjohtaja

Poissa:

Pekka Virkkunen	kaupunginlakimies
-----------------	-------------------

Asiantuntijat:

Milla Bruneau	johtaja, klo 15.30-16.20, tilannekatsaus Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 - valmistelutilanteesta
Saara Vauramo	ohjelmajohtaja, klo 15.30-16.20, tilannekatsaus Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 - valmistelutilanteesta
Mari Kuparinen	yhteyshenkilö, klo 16.20-16.45
Juha Helminen	kaupungingeodeetti, klo 16.45-17.35

Olli Toivonen (*	strategiasuunnittelija, klo 15.30-16.20 ja 19.30-19.41
Jouni Haikarainen	toimitusjohtaja, Lahti Energia Oy klo 17.35-18.35
Jukka Ottela	hallituksen puheenjohtaja, Lahti Energia Oy klo 17.35-18.35
Veli-Pekka Ignatius Jouni Arola	konserniohjauksen päällikkö, klo 17.35-18.35 toimitilajohtaja, klo 19.30-20.24

Pöytäkirjanpitäjä:

Janne Mäki	kaupunginsihteeri
------------	-------------------

(* Paikalla Teams-etäyhteyden kautta.

KAUPUNGINHALLITUKSEN puolesta:

Sirkku Hildén	Juha Rostedt	Janne Mäki
---------------	--------------	------------

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa elokuun 17. päivänä 2020

Juha Rostedt	Alettin Basboga	Toni Putula
--------------	-----------------	-------------

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> elokuun 18. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri	Janne Mäki
-------------------	------------

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Juha Rostedt ja jäsenet Aletti Basboga ja Toni Putula.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 180

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

D/38/02.02.02.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja Pekka Timonen Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 181

Tiedote jaostojen asioista

D/39/00.02.01.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Aleksi Mäntylän, elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Juha Rostedin ja osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston puheenjohtajan Sirku Hildénin tiedote jaostojen asioista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 182

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta

D/680/00.00.01.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa Kaupunginjohtaja kertoo poikkeusolojen vaikutuksesta kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 183

Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän välinen palvelusopimus vuodelle 2021

D/1241/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen, puh. 044 716 1735

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan palvelusopimuksen vuodelle 2021 ja Lahden kaupungin maksuosuuden 402 966 014 euroa.

Samalla kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginjohtaja Pekka Timosen allekirjoittamaan palvelusopimuksen.

Perusteluosa

Sosiaali- ja terveystalot on tuotettu 1.1.2017 alkaen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä. Ostettavat palvelut sisältävät sosiaali- ja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja ensihoidon. Talousarvioon 2020 oli varattu 392,9 miljoonaa euroa. Talousarvioon 2021 on esitetty 402 966 014 euroa ostoihin hyvinvointikuntayhtymästä.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perussopimuksen 21§ Talousarvio ja –suunnitelma, seuranta ja raportointi määrittelee, että talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään yhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio perustuu jäsenkuntien kanssa tehtyihin palvelusopimuksiin.

Perussopimuksen 19§:n mukaan Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on neuvottelumenettely, jossa sovitaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista ottaen huomioon palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt 1.6.2020 vuoden 2021 talousarvion lähtökohdista. Kuntamaksuosuuksien summa on 676 miljoonaa euroa, josta Lahden kaupungin maksuosuus on 402 966 014 euroa.

Alueen kunnat ja kuntayhtymä ovat yhdessä valinneet neljä

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 183

maakunnallista hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevaa painopistealuetta, joiden toteutumista tukeviin toimenpiteisiin Lahden kunnat ja kuntayhtymä yhdessä sitoutuvat.

Alueelle valitut painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat. Uudessa palvelusopimuksen liitteessä esitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet ja niiden saavuttamiseksi sovitut toimenpiteet (liite 2).

Palvelusopimusta on valmisteltu Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän viranhaltijoiden välisissä neuvotteluissa huhti- toukokuun aikana. Palvelusopimusneuvotteluissa 5.6.2020 päästiin yksimielisyyteen keskeisten kuntakohtaisten kehittämistoimenpiteiden osalta (liite 1). Sovittiin myös, että Lahden kaupungin maksuosuus on 402 966 014 euroa vuonna 2021.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje
Toimenpiteet: ote PHHYKY, rkopa.talpa@lahti.fi,
rkopa.rahoituspalvelut@lahti.fi

Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-
Liitteenä	1. Palvelusopimus vuodelle 2021 2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Palvelusopimus vuodelle 2021

1 Osapuolet

1.1 Lahden kaupunki (kunta)

1.2 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (kuntayhtymä)

2 Palvelusopimuksen tausta ja tarkoitus

Kuntalain (410/2015) 55.1 §:n mukaan kuntayhtymä perustetaan kuntien välisellä valtuustojen hyväksymällä sopimuksella (perussopimus). Perussopimuksessa ilmaistu jäsenkuntien tahto on kuntayhtymän toiminnan lähtökohta.

Kuntayhtymän perussopimuksessa on päätetty, että kuntayhtymä ja kukin jäsenkunta laativat vuosittain palvelusopimuksen. Perussopimuksen 20 §:n mukaan ”Palvelusopimus on yhtymän ja jäsenkunnan välinen vuotuinen sopimus siitä, mitä palveluja yhtymä jäsenkunnalle tuottaa ja kuinka paljon jäsenkunta niistä maksaa. Palvelusopimuksessa tulee esittää keskeiset ennakoidut muutokset toiminnassa ja taloudessa ja henkilöstössä sekä yhtymälle asetettavat yhteiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelusopimusta koskevan vuoden osalta. Palvelusopimukset seuraavaa vuotta varten on solmittava kuluvan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.”

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella kuntayhtymä järjestää erikoissairaanhoidon ja ensihoidon. Toimialueen kunnat (pl. Heinolan kaupunki ja Sysmän kunta) ovat siirtäneet vapaaehtoisesti kuntayhtymälle peruspalveluiden ja ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuun. Lisäksi kuntayhtymä tuottaa muita palveluita. Osakkuusyhtiöt tuottavat osan palveluista.

Kuntayhtymän kuluihin vaikuttavat palveluiden kysyntä, asiakaskohtaisten palvelusuunnitelmien sisällöt sekä palveluiden tuotantokustannukset ja ostohinnat. Palveluiden kysyntään voivat kunta ja kuntayhtymä vaikuttaa yhdessä ja erikseen. Kuntayhtymä palvelee asiakkaitaan kokonaistaloudellisesti edullisella ja vaikuttavalla tavalla sekä järjestää yksittäiset palvelut mahdollisimman alhaisella hinnalla.

Tähän sopimukseen kirjataan tärkeimmät toimenpiteet, joilla kunta ja kuntayhtymä vaikuttavat yhdessä kunnan asukkaita palvelevan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan ja talouteen. **Kustannuksien kasvun rajoittaminen ja palvelutuotannon sekä kunnan elinvoiman turvaaminen ovat yhteisiä tavoitteita, joissa onnistuminen vaatii toimia kummaltakin osapuolelta.**

3 Väestön määrä sekä ennuste väestön ja ikärakenteen muutoksista kuntayhtymän toimialueella vuonna 2021

Kuntayhtymän toimialueen asukasluku 31.12.2019 oli 210057. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan kuntayhtymän toimialueen väestön määrä vähenee 637 asukasta vuonna 2021. Työikäisten määrä vähenee 1043 ja alle 20-vuotiaiden vuotiaiden määrä vähenee 504.

Kuntayhtymän laatiman Ikääntyneiden palveluiden ennusteen mukaan vuonna 2021 yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 1433 asukkaalla, eli 5,8 % (24897 > 26330) ja yli 85-vuotiaiden määrä lisääntyy 163 asukkaalla, eli 2,4 % (6655 > 6818).

Syntyneiden määrän vuonna 2020 ennustetaan olevan 1470, joka on 17 (1,1 %) vähemmän kuin vuonna 2019.

4 Kunnan väestön määrä sekä ennuste väestön ja ikärakenteen muutoksesta

Kunnan asukasluku 31.12.2019 oli 119823. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2021 kunnan väestön määrän muutos on 123 asukasta (0,1 %).

Kuntayhtymän laatiman Ikääntyneiden palveluiden ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 6,2 % (12935 > 13732) ja yli 85-vuotiaiden määrä lisääntyy 2,3 % (3367 > 3446). Syntyneiden määrän vuonna 2020 ennustetaan olevan 933, joka on 9 (-1 %) vähemmän kuin vuonna 2019.

THL:n soterahoituksen tarvevakioinnin mukaan kunnan tarveindeksi on 1,035.

5 Kuntayhtymän toiminta ja talous vuonna 2021

Kuntayhtymä järjestää toimialueellaan järjestämisvastuuseensa kuuluvat palvelut lainsäädännön vaatimuksien ja valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

THL:n arvion mukaan palvelutarpeen laskennallinen volyymikasvu vuoteen 2030 saakka on keskimäärin 1,13 % vuodessa. Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan ansiotaso nousee 2,5 prosenttia vuonna 2021. Finanssialan inflaatioennusteiden keskiarvo on 1,4 prosenttia. Vuoden 2020 pandemian kesto ja vaikutukset vuoden 2021 talouteen eivät ole vielä tiedossa.

Yhtymän hallitus on 18.11.2019 hyväksynyt muutosohjelman, joka vaikuttaa kuntayhtymän talouteen vuosina 2020-2024. Muutosohjelmassa arvioidaan kuntayhtymän kulujen nousevan vuodesta 2020 vuoteen 2021 2,6 prosenttia. Ilman muutosohjelman toimenpiteitä kulujen nousun arvioidaan olevan 3,6 prosenttia.

Kuntayhtymän hallitus on 1.6.2020 päättänyt talousarvion lähtökohdista. Tuotoiksi arvioidaan 787,7 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvaisivat 13 miljoonaa euroa 763,8 miljoonasta eurosta 776,8 miljoonaan euroon eli 1,7 prosenttia. Nettorahoituskulut nousisivat 0,6 miljoonasta eurosta 0,9 miljoonaan euroon. Poistot laskisivat 12,6 miljoonasta eurosta 10,2 miljoonaan euroon. Kuntamaksusuudet kasvaisivat 14,1 miljoonaa euroa 661,9 miljoonasta eurosta 676 miljoonaan euroon eli 2,1 prosenttia.

6 Kuntayhtymän toiminnalliset muutokset kunnan alueella

Kuntayhtymän muutosohjelman ja talousarvion toteuttaminen vaikuttaa palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen.

Kuntayhtymän hallitus on 20.1.2020 päättänyt, että sote-keskuspalvelujen tuottamiseksi käynnistetään kilpailutus, jonka tavoitteena on tuottaa palvelut perustettavan yhteisyrityksen kautta kuntayhtymän alueella vuoden 2022 loppuun mennessä. Yksi palveluille asetettava yleinen tavoite on digipalveluiden laajeneva käyttöönotto.

Kuntayhtymä viestii kuntalaisille toiminnallisista muutoksista.

7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on hyvinvoiva päijäthämäläinen. Tavoitteena on, että alueen asukkaiden tarve korjaaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin vähenee ja tavoiteltavaa kehitystä voidaan yhdessä seurata.

Toimenpiteitä alueen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vahvistamiseksi tehdään kunnissa ja kuntayhtymässä. Vaikuttava ja kustannustehokas hyvinvointia ja terveyttä edistävät työskentely edellyttää toimivia yhteistyörakenteita, alueellista johtamista sekä tietoperusteista, strategista toiminnan suunnittelua.

Kunnan ja kuntayhtymän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamisen toimenpiteiksi sovitaan järjestämissuunnitelman uudistaminen ja laatiminen valtuustokaudelle 2021-2024, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenteen vahvistaminen ja sen mukaisen toiminnan käynnistäminen sekä yhdyspintarakenteen ja monialaisen yhteistyön johtamisen kehittäminen.

7.1 Keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnat

Keskeisiä kunnan ja kuntayhtymän yhdyspintoja ovat asumisen yhdyspinta, lapsiperhepalvelujen yhdyspinta, työllisyydenhoidon yhdyspinta, kotouttamisen yhdyspinta, ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinta sekä osallistumis- ja vaikuttamistoimielinten yhdyspinta.

Kuntayhtymä ja kunta osoittavat edustajansa yhdyspintakohtaisiin yhteistyöverkostoihin. Yhteistyöverkostoihin kutsutaan mukaan myös muita toimijoita kuten järjestöjä, seurakunta, yksityisiä palveluntuottajia ja alueen väestön ja asiakkaiden edustajia. Yhteistyöverkostoille nimetään vastuutaho.

Kuntien ja kuntayhtymän välisten keskeisten yhdyspintojen tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamiseksi määritellyt toimenpiteet on määritelty palvelusopimuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liitteessä.

7.2 Kuntayhtymän alueen kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

Alueen kunnat ja kuntayhtymä ovat yhdessä valinneet neljä maakunnallista hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevaa painopistealuetta, joiden toteutumista tukeviin toimenpiteisiin kunta ja kuntayhtymä yhdessä sitoutuvat.

Alueelle valitut painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat. Valitut painopistealueet ja niiden saavuttamiseksi sovitut toimenpiteet on esitelty palvelusopimuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen *liitteessä*.

Toimenpiteet vuonna 2021

- Asunnottomille suunnattujen palvelujen ja asunnottomuuden ehkäisyn yhteiskehittäminen
- Työllisyydenhoidon kuntakokeilun toteuttaminen yhdessä valmistellun ja hyväksytyin palvelumallin mukaisesti. Yhteistyö palvelujen ja seurantamittarien kehittämisessä. Typ-toimintaa toteuttaminen voimassa olevan typ-sopimuksen mukaisesti. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan on vuonna 2021 vähintään 900 lahtelaista.
- Maahanmuuttotyön yhteiskehittäminen palvelujen kehittämiseksi.
- Lahden ja hyvinvointikuntayhtymän www-sivujen hyvinvointiosion kehittäminen ja integrointi
- Palvelutoritoiminnan yhteiskehittäminen ja hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä
- Lapsiperhepalvelujen ulkoisen arvioinnin tuloksiin perustuvien toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä
- Lahden perhekeskustoimintamallin yhteiskehittäminen ja käyttöönotto
- Päihteettömyyden ja terveellisten elämäntapojen edistämistyö ja sen yhteiskehittäminen. Yhteistyöverkoston toiminnan turvaaminen.
- Selviämishoitoaseman toiminnan vaiheittainen käynnistäminen vuosien 2021-2022 aikana.

8 Kunnan ja kuntayhtymän yhteistyö toimitiloissa ja tukipalveluissa

8.1 Toimitilat

Tarvittaessa kunta ja kuntayhtymä suunnittelevat ja toteuttavat kunnan alueella olevien toimitilojen järjestelyitä vuonna 2021. Kunta ja kuntayhtymä tekevät tai päivittävät olemassa olevan vuokrasopimuksen, jos kunta investoi kuntayhtymän kunnalta vuokraamiin tiloihin yhdessä sovittujen vuokranmääräytymisperiaatteiden mukaisesti. Lahden kaupunki ja kuntayhtymä sopivat toimitilajärjestelyissä myös tarvittavista tilojen väliaikaisratkaisuksista tai olemassa olevien tilojen käytön turvaavista toimista ja niiden kustannusten jaosta.

Toimitilojen vuokranmääräytymisperiaatteet yhtenäistetään ja vuokrasopimukset uusitaan tarvittavin osin vuosien 2021-2022 aikana. Kunta ei peri vuokraa yhteisesti sovitusta ja edelleen vuokrattavissa olevista tyhjiä tiloista ja koulujen yhteydessä olevista kouluterveydenhuollon käytössä olevista tiloista, mutta kuntayhtymä maksaa vuokraa vuokrasopimuksen mukaisesti kouluilla olevista hammashuollon tiloista. Kuntayhtymä ei sisällytä kouluterveydenhuollon tilojen vuokria palveluskustannuksiin ja kunnilta perittäviin palveluveloituksiin.

8.2 Tukipalvelut

Kunnan kuntayhtymälle tuottamat tukipalvelut hinnoitellaan siten, että hinta on korkeintaan markkinahinnan tasolla. Markkinahinta on yleisesti toteutuva kauppahinta, eli hinta, jossa kysyntä ja tarjonta kohtaavat. Tarvittaessa palvelusopimuksia muutetaan.

8.3 Tukipalveluyhtiöt

Kuntayhtymä vaikuttaa osaltaan siihen, että sidosyksikköasemassa olevilla yhtiöillä on mahdollisuus päästä niille asetettuihin hinnoittelu- ja kannattavuustavoitteisiin. Kunta tukipalveluyhtiön omistajana ohjaa yhtiötä siten, että yhtiön tarjoamien palveluiden hinnat ovat korkeintaan markkinahinnan tasolla. Palvelusopimuksia voidaan muuttaa ja tarvittaessa kuntayhtymä kilpailuttaa palveluiden tuottajia, kuitenkin yhtiöiden muita omistajia siitä ennakoon informoiden.

9 Jäsenkunnan maksuosuus

Kuntayhtymän talousarviosta vuodelle 2021 päätetään vuoden 2020 loppuun mennessä. Talousarviossa on jäsenkuntien maksuosuudet erittelevä osio. Vuoden 2021 kuntamaksuosuuksien summa jaetaan kunnittain vuoden 2020 talousarvion mukaisissa suhteissa.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt 1.6.2020 vuoden 2021 talousarvion lähtökohdista. Kuntamaksuosuuksien summa on 676 miljoonaa euroa, josta kunnan maksuosuus on 402 966 014 euroa.

Kuntamaksuosuus on ennakkolaskutuksen pohja. Lopullinen maksuosuus määräytyy palveluiden käytön ja kuntien maksuvastuulla olevien kuntayhtymän kokonaiskulujen perusteella. Kuntamaksuosuuden toteutuminen edellyttää kuntayhtymän talousarvion toteutumista ja ettei ennakolimittomia kulueriä synny.

Kuntayhtymä ja kunta käyvät tarvittaessa palvelusopimuksen tarkistusneuvottelun kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvioesityksen valmistuttua. Mikäli vuoden 2021 aikana maksuosuuden ennustetaan ylittävän, järjestetään perussopimuksen 24 §:n 9 momentin mukainen neuvottelu.

10 Raportointi ja muutokset palvelusopimukseen

Palvelusopimuksen toteutumista seurataan kuntayhtymän kuukausi- ja osavuosikatsauksissa. Palvelusopimukseen voidaan tehdä muutoksia sopimuskauden aikana toiminnan ja talouden merkittävien poikkeumien perusteella.

Toiminnan ja talouden toteumaa arvioidaan seuraavan vuoden palvelusopimuksen laadinnan yhteydessä.

11 Päiväys ja allekirjoitukset

2020

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja
Lahden kaupunki

Marina Erhola
toimitusjohtaja
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointikuntayhtymä

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Liite: Palvelusopimus – Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toiminta-alueella

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä tapahtuu kaikissa kohtaamisissa. Elinympäristö, palvelut, teot ja toimenpiteet tukevat ihmistä tekemään hyviä ratkaisuja omassa arjessaan. Toimia kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään kunnissa ja kuntayhtymässä.

Vaikuttava ja kustannustehokas hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ edellyttää toimivia yhteistyörakenteita ja alueellista johtamista sekä tietoperusteista, strategista suunnittelua ja toimintaa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi kuntayhtymän alueella kehitetään hyvinvointikertomustyötä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi otetaan käyttöön kuntien yhteiset sekä alueellisesti sovitut, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueisiin liittyvät indikaattorit ja käynnistetään kuntayhtymän alueelle yhteisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta.

2. Keskeiset hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen yhdyspinnat

Yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation toiminnallista rajaa. Yhdyspintoja muodostuu palvelujärjestelmään, kun palveluja järjestetään ja tuotetaan eri organisaatioissa. Toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä päätöksenteossa on myös yhdyspintoja.

Yhdyspintojen ja niiden toimivuuden merkitys korostuu sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiden että kuntien elinvoimatehtävän näkökulmasta. Palvelutarpeiden moninaistuminen ja ennakoimattomuus edellyttävät moniammatillisten ja organisaatio- ja hallinnonalarajat ylittävää yhdessä tekemistä, verkostoitumista, kuntalaislähtöisyyttä sekä asiakasymmärrykseen perustuvaa johtamista, seurantaa ja ohjausta.

Yhdyspintatyössä toimijoiden verkostot ovat luonteeltaan systeemisiä, jolloin systeemin eri osat ja toimijat ovat toisistaan riippuvaisia ja yhdessä kohtaa tehtävät muutokset heijastuvat koko systeemin toimintaan. Yhdyspinnassa tehtävien yhteensovittamisen keinoina on keskinäinen vuoropuhelu ja sopiminen. Yhdyspinta on riippuvainen toimijoiden välisistä tehtävänjaoista ja mahdollisuudesta keskinäiseen sopimiseen.

2.1. Asumisen yhdyspinta

Asumisen yhdyspinnan tavoitteena on, että mahdollisimman moni asukas voi asua omassa kodissaan.

Kunta vastaa siitä, että tarjolla on riittävästi esteettömiä asuntoja ja asuinympäristöjä oikeissa paikoissa, jotta voidaan minimoida raskaampien palvelujen, kuten tehostetun palveluasumisen, palveluasumisen ja kotihoidon tarvetta. Tarvittaessa kunta vaikuttaa muun muassa maankäytön ja kaavoituksen keinoin soveltuvien asuntojen tarjontaan.

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Kuntamaksusuuteen sisältyvällä peruspalveluiden määrärahalla (pl Heinola ja Sysmä) kuntayhtymä järjestää kotiin vietäviä palveluita ja muita itsenäistä asumista edistäviä palveluja, esimerkiksi vanhuksille, vammaisille sekä päihde- ja mielenterveysasiakkaille suunnattuja arkea tukevia palveluja.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa käynnistetään asumisen kehittämisen alueellisen yhteistyöverkoston toiminta sekä asumisen kehittämissuunnitelman valmistelu.

2.2. Lapsiperhepalvelujen yhdyspinta

Lapsiperhepalvelujen yhdyspinnan tavoitteena on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja vähentää korjaavien sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta. Lapsen hyvinvoinnista ensisijaisesti vastuussa olevia vanhempia ja huoltajia tuetaan heidän kasvatustehtävässään.

Kunnat järjestävät oppilashuollon psykososiaaliset palvelut (koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut). Kuntamaksusuuteen sisältyvällä peruspalveluiden määrärahalla (pl Heinola ja Sysmä) kuntayhtymä järjestää lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, jotka edistävät lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia. Sekä kunta että kuntayhtymä osoittavat resursseja systeemiselle työotteelle ja -johtamiselle perustuvaan perhekeskustoimintaan. Kuntayhtymä koordinoi maakunnallista LAPE-kehittämistä. Kunta vastaa kuntakohtaisten LAPE-työryhmän toiminnasta.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa päivitetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022-2025 ja monialaisen johtamisen ja monialaisen yhteistyörakenteen kehittäminen lapsiperhepalvelujen yhdyspinnoissa etenee. Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut siirtyvät YTHS:n vastuulle 1.1.2021 alkaen.

2.3. Työllisyyden hoidon yhdyspinta

Työllisyyden hoidon yhdyspinnan tavoitteena on parantaa ihmisten hyvinvointia ja lisätä työvoiman tarjontaa monialaisten ja sektorirajat ylittävien työllisyyttä edistävien palvelujen avulla. Peruspalveluiden kuntamaksusuuteen (pl Heinola ja Sysmä) sisältyvällä määrärahalla kuntayhtymä järjestää kuntouttavaa työtoimintaa sekä muuta työ- ja toimintakykyä ja kuntoutumista edistävää toimintaa. Kunta toteuttaa muita työllistymistä edistäviä palveluita yhdessä TE-toimiston kanssa.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa kuntayhtymä osallistuu työllisyyden hoidon kokonaisuuden kehittämiseen aktiivisesti yhteistyössä kuntien ja alueen TE-toimistojen kanssa. Hankkeisiin ja kokeiluihin osallistumisesta tehdään erilliset päätökset. Lahden kaupunki koordinoi alueellisen työllisyydenhoidon yhteistyöverkoston toimintaa. Kuntakohtaisia työllisyydenhoidon kokouksia järjestetään tarvittaessa. Kuntayhtymä on nimennyt työllisyydenhoidon yhteyshenkilön. Kuntayhtymä toimittaa kuntouttavan työtoiminnan tilastot kuukausittain kunnan työllisyydenhoidosta vastaaville.

Kuntayhtymä osallistuu STM:n ja työministeriön Työkyky -ohjelman hankkeisiin. Kuntayhtymä osallistuu TEM:n Työllisyyden kuntakokeiluun 1.1.2021- 30.6.2023, jossa kehitetään työttömien monialaista palvelua. Hankkeen vetovastuu on Lahden kaupungilla ja kuntayhtymän kunnista Lahden lisäksi Asikkala, Hollola, Kärkölä ja Orimattila osallistuvat hankkeeseen. Kuntayhtymä hakee STM:n rahoittamaan työkyvyn tuen palvelujärjestelmän

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

kehittämiseen (2020 - 2022) valtionavustusta. Kuntouttavassa työtoiminnassa otetaan käyttöön palveluseteli 1.1.2021 alkaen.

2.4. Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinta

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyspinnan tavoitteena on päihteiden aiheuttamien haittojen ehkäisy ja vähentäminen, hyvän mielenterveyden toteutuminen ja vahvistavien ja suojaavien tekijöiden lisääminen, raha- ja digipelaamisen kysyntään vaikuttaminen sekä turvallisuuden edistäminen, väkivallattoman vanhemmuuden tukeminen, lasten ja nuorten seksuaali-, tunne- ja turvataitokasvatus ja mielenterveyttä uhkaavien riskitekijöiden vähentäminen.

Kuntien tehtävänä on huolehtia omien hallinnonalojensa ehkäisevän päihdetyön, mielenterveyden edistämisen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimista yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa. Sisältökokonaisuudesta vastaava edistävän mielenterveystyön, ehkäisevän päihdetyön, pelihaittojen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn seutukoordinaattori toimii koko maakunnan alueella ja tekee yhteistyötä kuntien, kuntayhtymän sekä järjestöjen kanssa. Seutukoordinaatioryhmiin kuuluu kuntien, järjestöjen ja kuntayhtymän edustajia.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa päivitetään ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma vuosille 2021-2024. Toimeenpannaan hanke mielenterveysosaamisen lisäämiseksi kunnissa sekä vahvistetaan ammattilaisten osaamista. Vahvistetaan ehkäisevän työn dokumentointia kuntayhtymässä. Laajennetaan alkoholin riskikäytön seulontaa ja mini-interventiota kuntayhtymässä. Parannetaan kuntalaisille suunnattua viestintää kunnassa sekä kuntayhtymässä. Kunnassa kehitetään turvallisuuden edistämisen- sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä. Kunnassa ja kuntayhtymässä edistetään HuuMa-hankkeen tavoitteita.

2.5. Kotouttamisen yhdyspinta

Kotouttamisen yhdyspinnan tavoitteena on, että maahanmuuttaja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja, tutustuu Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön ja ylläpitää omaa kieltä ja kulttuuria. Päämääränä on maahanmuuttaja yhteiskunnan aktiivisena ja täysivaltaisena jäsenenä.

Kunta ja kuntayhtymä osallistuvat muiden toimijoiden lisäksi maahanmuuttajien kotouttamistyön toteuttamiseen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Päijät-Hämeen alueen maahanmuutto-ohjelma toimii kunnan kotoutumisohjelmana, mikäli kunta niin päättää.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa toimeenpannaan Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma 2021-2024 ja kotouttamistyön yhteistyöverkosto kokoontuu säännöllisesti. Alueellisen yhteistyöverkoston koollekutsujana toimii Lahden kaupunki.

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

2.6. Osallisuus- ja vaikuttamistoimielinten yhdyspinta

Osallisuus ja vaikuttamistoimielin yhdyspinnan tavoitteena on, että kuntalaisten kokemus osallisuudesta ja vaikuttamisesta vahvistuu edellisvuosiin verrattuna ja syrjäytymisriskissä olevien määrä on maan keskitasoa pienempi. Kunnan osallisuus- ja vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto/nuorten vaikuttajaryhmä, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopia neuvostojen järjestämismallista paikallisesti.

Toimenpiteenä yhdyspinnassa käynnistetään kuntayhtymän vanhus- ja vammaisneuvostotoiminta valtuustokauden alussa syksyllä 2021 ja luodaan yhteistyömalli toiminnasta kunnallisten neuvostojen kanssa. Kehitetään palveluyhteistyötä Kuuluuko asiakkaan ääni -foorumissa. Käynnistetään koordinoitu järjestö- ja vapaaehtoistoiminta Olka kuntayhtymän erikoissairaanhoidossa. Käynnistetään ja toteutetaan työllisyyden hoidon kuntakokeilu sekä haettava, valtiorahoitteisen Työkykyhankkeen kehittämistyö. Tuetaan digitaitojen kehittymistä eri kohderyhmissä, asukkaiden osallistaminen maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä, vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhanke (haettu).

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet

3.1. Mielen hyvinvointi

Painopistealueen tavoitteena on, että kasvu-, opiskelu- ja elinympäristö tukee mielenterveyttä erilaisissa elämäntilanteissa ja yhteiskunnan muutoksissa, ja haavoittuvassa asemassa tai elämäntilanteessa olevat tulevat kuulluiksi ja kohdatuiksi eri tuen ja avun muodoissa.

Mielen hyvinvoinnin painopistealueen toimenpiteet:

Lisätään yhteisöllistä hyvinvointia asuinalueilla ja kunnan arkiympäristöissä kehittämällä kunnan hallinnonalojen ja eri yhdyspintojen välisiä toimintatapoja ja erilaisia palvelupolkuja. Lisätään kuntien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten mielenterveysosaamista ja -taitoja valmisteilla olevan, valtiorahoitteisen hankkeen puitteissa, alaikäisten mielenterveyspalvelumallin kehittäminen, käyttöönotto ja monialainen työskentely palvelujen ja tuen saamiseksi lähemmäs arkea, vaativan erityistason konsultaatiotiimin perustaminen yhteistyössä sivistyspalvelujen kanssa vaativan erityistason oppilaiden tukemiseksi. Palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen ja yhteistyötoimintamallin (työparityöskentely, käytettävissä olevan tiedon hyödyntäminen) luominen oikea-aikaisen avun ja tuen saamiseksi arjessa, omaishoidon kehittämistyön jatkaminen.

3.2. Arjen turvallisuus

Painopistealueen tavoitteena on, että kuntalaiset kokevat asuin- ja elinympäristönsä viihtyisäksi ja turvalliseksi, toimeentuloedellytykset ovat koko maan tasolla tai sitä parempia ja lähisuhteet ovat turvallisia.

Palvelusopimus - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen liite

Arjen turvallisuuden painopistealueen toimenpiteet:

Otetaan käyttöön tunne- ja turvakasvatuksen menetelmiä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kehitetään lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen systemaattista käyttöä ja rakenteellista kirjaamista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

3.3. Päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat

Painopistealueen tavoitteena on, että elintavat ovat terveellisiä ja päihteiden kokeilu ja käyttö on vähäisempää kuin maassa keskimäärin.

Päihteettömyyden ja terveellisten elämäntapojen toimenpiteet:

Jatketaan maakunnallista ravitsemusyhteistyötä ravitsemusyksikön tuella. Kehitetään varhaiskasvatuksen ruokakasvatusta Ruokakunta-hankkeen tukemana. Käynnistetään Maistuva koulu -toimintamallia alaluokkien ruokakasvatuksen toteuttamiseen. Jatketaan tyyppin 2 diabeteksen ehkäisyn toimintamallin käyttöä, ja käynnistetään Arkeen voimaa -vertaisohjaajatoiminta. Jatketaan liikuntaneuvonnan toteuttamista. Tuetaan ikääntyneiden hyvää ravitsemusta ja toimintakykyä ja ehkäistään kaatumisia. Kehitetään Kintterön terveismetsä -konseptia.

Osallistutaan HuuMa-hankkeen toteutukseen. Jatketaan ja kehitetään edelleen päihteiden käytön, rahapelaamisen ja masennusoireiden varhaista tunnistamista ja mini-intervention käyttöä sekä tehdyn työn rakenteista kirjaamista soveltuviissa kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Tuetaan nikotiinittomuutta terveydenhuollon palveluissa.

3.4. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Painopistealueen tavoitteena on, että kuntalaisten kokemus osallisuudesta ja vaikuttamisesta vahvistuu edellisvuosiin verrattuna ja syrjäytymisriskissä olevien kuntalaisten määrä on maan keskitasoa pienempi.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden toimenpiteet:

Käynnistetään kuntayhtymän vanhus- ja vammaisneuvostotoiminta ja kehitetään palveluyhteistyötä Kuuluuko asiakkaan ääni -foorumissa. Käynnistetään koordinoitu järjestö- ja vapaaehtoistoiminta Olka kuntayhtymän erikoissairaanhoidossa. Käynnistetään ja toteutetaan työllisyyden hoidon kuntakokeilu sekä haettava, valtiorahoitteisen Työkykyhankkeen kehittämistyö. Tuetaan digitaitojen kehittymistä eri kohderyhmissä, asukkaiden osallistaminen maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisessä, vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluhanke (haettu).

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 184

Lahden kaupungin lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategiaan

D/1234/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen, puh. 044 716 1735

Päätös

Esittelijä otti asian pois esityslistalta, joten asiaa ei käsitelty.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategian.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Työvaliokunta päätti käynnistää kokouksessaan 16.10.2019 Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategian valmistelun. Omistajastrategian valmisteluun valittiin KPMG Oy ja päätettiin, että konsultin työn kustannukset jaetaan kuntien kesken kuntayhtymien maksuosuuksien suhteissa. Valmistelua varten nimettiin ohjausryhmä, johon kuuluvat Rinna Ikola-Norrbacka, Päivi Rahkonen (pj.), Osmo Pieski, Petri Koivula, Mika Mäkinen ja Mikko Komulainen sekä hyvinvointikuntayhtymä nimeämä asiantuntijaedustaja.

Tämä omistajastrategia on laadittu yhtymän työvaliokunnan toimesta yhdessä KPMG:n asiantuntijoiden kanssa. Prosessin aikana työvaliokunta ja KPMG ovat tavanneet kokouksissa, joissa strategiaa on työstetty ja validoitu vaiheittain.

Strategian sisältöä on koottu kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kysymyksiin ja haastatteluihin osallistuivat kaikki omistajakuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän toimitusjohtaja.

Liitteenä olevasta Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategiasta pyydetään PHHYKY:n jäsenkuntien lausunnot 11.8.2020 mennessä ja annetut lausunnot pyydetään toimittamaan kirjaamo@lahti.fi osoitteeseen.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet: ote Pekka Timonen, Mikko Komulainen

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 184

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Liitteenä 1. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategia

Päijät-Hämeen Hyvinvointikunta- yhtymä

Omistajakuntien omistajastrategia

KPMG Oy Ab

20.2.2020

Sisällysluettelo

1	Omistajakuntien omistajastrategian tausta ja tavoitteet	2
1.1	Omistajastrategian tarkoitus ja tehtävä	2
1.2	Omistajaohjaus kuntayhtymässä	2
1.3	Omistajastrategian laadintaprosessi	4
2	Omistajastrategia	5
2.1	Johdanto omistajastrategiaan	5
2.2	Omistajastrategian tavoitteet	5
2.3	Omistajastrategiset periaatteet ja linjaukset	6
2.3.1	Liikelayritysten ja yhtiöiden ohjauksen sekä kumppanuuksien periaatteet	6
2.3.2	Tukipalveluiden järjestämisen periaatteet	6
2.3.3	Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet	7
2.3.4	Kannustin- ja palkitsemisperiaatteet	7
2.3.5	Yhdyspinnoilla tehtävän yhteistyön periaatteet	7
3	Keskeiset omistajastrategiasta johdetut toimenpiteet	8
4	Omistajastrategian ylläpito	9
5	Omistajastrategian hyväksyntä	10

1 Omistajakuntien omistajastrategian tausta ja tavoitteet

1.1 Omistajastrategian tarkoitus ja tehtävä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän, eli PHHYKYn tarkoitus on tuottaa laadukkaita sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveyden palveluja Päijät-Hämeessä kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Kuntayhtymän omistavat Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen, Pukkilan ja Sysmän kaupungit ja kunnat, jotka Heinolaa ja Sysmää lukuun ottamatta, ovat siirtäneet perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämistä vastuun kuntayhtymälle. Heinola ja Sysmä ovat mukana erikoissairaanhoidon ja ensihoidon osalta lakisääteisen järjestämistä vastuun mukaisesti.

Järjestämistä vastuulla tarkoitetaan kuntalain 8§:n mukaista oikeudellista vastuuta siitä, että lailla säädetyt palvelut ja velvoitteet tulevat säännösten mukaisesti hoidetuiksi. Kunnat ovat siirtäneet yhtymälle järjestämistä vastuunsa, jolloin yhtymä vastaa, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.

Järjestämistä vastuun siirron tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuun organisointi mahdollisimman laajasti samalle taholle, jotta eri integraatio tavoitteet saavutetaan mahdollisimman hyvin. Rahoitusvastuu on kunnilla. Rahoitusvastuu liittyy osaltaan myös järjestämistä vastuuseen. Rahoitusvastuu määrittää sen, millä taholla on vastuu lakisääteisten sosiaali- ja terveystalvelujen rahoittamisesta. Kuntien rahoitusvastuu tarkoittaa sitä, että kunnilla on kokonaisvastuu myös sote-palvelujen rahoituksesta ja tällöin joudutaan samalla arvioimaan myös väestön kokonaishyvinvointia.

Omistajastrategia on jäsenkuntien hyväksymä yhteinen tahdonilmaisu, joka osaltaan ohjaa kuntien omaa päätöksentekoa, kuntien välistä yhteistyötä sekä kuntien nimeämiä edustajia heidän osallistuessaan yhtymän päätöksentekoon ja hallintoon.

Omistajastrategia on laadittu yhtymän omistajien odotusten ja omistajatahdon kirkastamiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä viestittämään omistajien tahtoa kuntayhtymälle. Kuntayhtymän laatii erikseen oman strategiansa johtamisprosessinsa mukaan.

1.2 Omistajaohjaus kuntayhtymässä

Yhtymän omistajakunnat toteuttavat omistajaohjauksaan pääasiassa yhtymän perussopimuksessa määritettyjen toimielinten kautta. Kuntayhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous, joka koostuu jäsenkuntien nimeämistä kuntien edustajista. Yhtymäkokous valitsee hallituksen johtamaan yhtymän toimintaa.

Omistajaohjauksa tapahtuu virallisten toimielinten kautta myös muissa foorumeissa, kuten työvaliokunnassa sekä kuntayhtymän ja kunnan välisissä neuvotteluissa.

Perussopimuksen 19 §:ssä mainitaan työvaliokunnan tehtävistä;

Jäsenkuntien kuntajohtajista muodostuva työvaliokunta vastaa yhteistoiminnasta. Edellä kerrotun yhteistoiminnan lisäksi työvaliokunta toimii yhtymän toimitusjohtajan toimintaa tukevana elimenä erityisesti yhtymän taloudellisten toimintaedellytysten suunnittelussa. Suurimman omistajan kuntajohtaja toimii työvaliokunnan puheenjohtajana ja kokoonkutsujana. Kokouksen asialistan laatii suurimman omistajan osoittama henkilö yhtymän avustuksella. Yhtymän toimitusjohtajalla on kokouksessa puheoikeus ja läsnäolovelvollisuus. Muiden henkilöiden läsnäolosta työvaliokunta päättää erikseen ja tapauskohtaisesti.

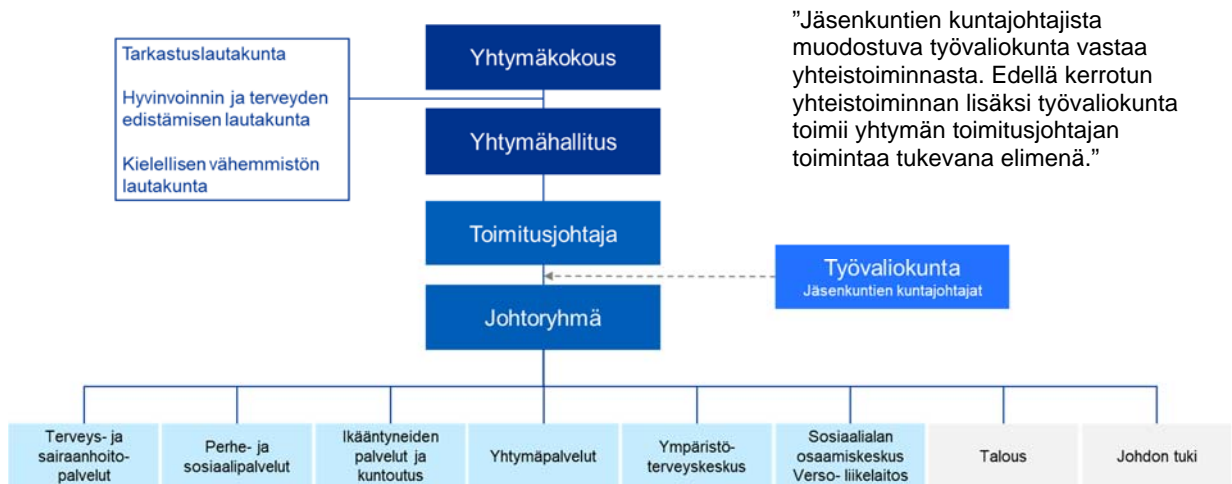
Liitessä B esitetään esimerkkikaavio päätöksenteosta kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta.

Työvaliokunta käsittelee asiat ennen yhtymähallituksen käsittelyä antaen niihin lausuntonsa. Kaikki strategiset ja keskeiset asiat käsitellään työvaliokunnassa. Näihin asioihin kuuluu mm;

- Yhtymän strategia, tavoitteet, talousarvio sekä näiden mittarit ja seuranta sekä laajavaikutteisten periaatepäätösten riskienarviointi
- Yhteisön (yhtymä ja tytäryhteisöt) toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen tavalla, joka olennaisilta osin poikkeaa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista tai siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan sekä muut yhteisön toiminnallisiin periaatteisiin vaikuttavat asiat
- Hallinnolliset asiat, kuten yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen, sekä hallintosäännön muuttaminen sekä henkilöstöpoliittiset asiat. Myös periaatteelliset, taloudellisesti merkittävät tai muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat sopimukset tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen sekä muut sopimusasiat
- Yritysjärjestelyihin, ostoihin ja myynteihin sekä kiinteistöjen, osakkeiden sekä muun omaisuuden ostoihin ja myynteihin liittyvien asioiden sekä poikkeuksellisen voitonjakoehdotuksen käsittely
- Merkittävien investointien käsittely. Yhtymän investointi- ja rahoitussuunnitelma. Myös varsinaiseen toimintaan kuulumattomien investointien käsittely sekä pääomarakenteen muutokset. Samoin merkittävät rahoitusjärjestelyt.

Kuntayhtymän organisaatiorakenne

1.3 Omistajastrategian laadintaprosessi

Tämä omistajastrategia on laadittu yhtymän työvaliokunnan toimesta yhdessä KPMG:n asiantuntijoiden kanssa. Prosessin aikana työvaliokunta ja KPMG ovat tavanneet kokouksissa, joissa strategiaa on työstetty ja validoitu vaiheittain.

Strategian sisältöä on koottu kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kysymyksiin ja haastatteluihin osallistui kaikki omistajakuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän toimitusjohtaja.

2 Omistajastrategia

2.1 Johdanto omistajastrategiaan

Omistajastrategia on jäsenkuntien hyväksymä yhteinen tahdonilmaisu, joka osaltaan ohjaa kuntien omaa päätöksentekoa, kuntien välistä yhteistyötä sekä kuntien nimeämiä edustajia heidän osallistuessaan yhtymän päätöksentekoon ja hallintoon.

Omistajastrategiassa kuvataan omistajien tavoitteet ja tahto, keskeiset linjaukset ja periaatteet sekä keskeiset strategiasta johdettavat toimenpiteet.

Tämä omistajastrategiadokumentti ei sellaisenaan ole kuntayhtymää juridisesti sitova, mutta omistajat edellyttävät, että omistajien yhteinen tahto näkyy kuntayhtymän omassa strategiassa ja toiminnassa. Omistajakuntien valtuustot käsittelevät omistajastrategian. Kuntayhtymän hallitus ja yhtymäkokous käsittelevät omistajastrategian ja merkitsevät sen vähintäänkin tiedoksi.

2.2 Omistajastrategian tavoitteet

Yhtymän omistajakunnat ovat päättäneet yhteisymmärryksessä omistamansa yhtymän strategisista tavoitteista, linjauksista ja periaatteista seuraavaa:

Palvelut asukkaille

- Lakisääteisten tehtävien tehokas hoitaminen
- Toiminnan painopisteen pysyminen peruspalveluissa
- Palveluverkkoa kehitetään läpinäkyvästi kuntarajoista riippumatta, palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta ensisijaisesti varmistaen
- Yhtymän palveluiden ja toiminnan tasapainoisuuden pysyminen suhteessa yhtymän omistajakuntien kantokykyyn ja rahoituspohjaan

Alueen elinvoima

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen rooli alueen työllisyyden ja vetovoiman rakentajana koko maakunnassa otetaan huomioon ja tähän liittyvää valtakunnallista edunvalvontaa toteutetaan yhdessä
- Kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta ohjataan ja seurataan, sekä asetetaan niille mittareita

Luottamuksellinen yhteistyö

- Kuntayhtymän ja jäsenkuntien välillä luottamusta rakennetaan jatkuvalla ja aktiivisella vuorovaikutuksella, aktiivisella tiedottamisella, asukkaiden ja henkilöstön kuulemisella ja mukaan ottamisella valmisteluun ja yhteiseen rakentamiseen. Tämä

luo perustan myös toimiville rajapinnoille kuntien palvelujen kanssa, erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä

- Yhtymän toiminta, päätöksenteko ja talous on jäsenkunnille läpinäkyvää, ennakoitavaa, pitkäjänteistä ja johdonmukaista sekä kuntarahoituksen realiteetit huomioon ottavaa.
- Päätösten vaikutusten arviointi tehdään etukäteen monipuolisesti ja yhdessä omistajakuntien kanssa esim. työvaliokunnassa tai erillisissä tilaisuuksissa
- Kunnat tukevat yhtymän viestintää ja raportointia siten, että se on selkeää ja tukee tarkoituksenmukaisella tavalla kuntien päätöksentekoa ja tilannekuvaa
- Omistajakunnat sitoutuvat toimimaan siten, että kustannusten jako perustuu aina ensisijaisesti aiheuttamisperiaatteen eli maksu sidotaan palvelujen käyttöön.
- Kustannustenjaon periaatteiden tulee olla selkeät, avoimet ja etukäteen sovitut. Kustannusjakoperiaatteet ja niihin tulevat muutokset tai tarkennukset käsitellään työvaliokunnassa. Kuntayhtymän tulee välttää joutumasta tilanteeseen, jossa kustannusjakoperiaate ei ole etukäteen selvä tai siitä ei ole erikseen etukäteen sovittu.

2.3 Omistajastrategiset periaatteet ja linjaukset

2.3.1 Liikelaitosten ja yhtiöiden ohjauksen sekä kumppanuuksien periaatteet

Hyvinvointikuntayhtymän tulee ohjata yhtiöitään, osakkuusyhtiöitään ja liikelaitoksiaan samoilla periaatteilla kuten kunnat ohjaavat yhtiöitään ja liikelaitoksiaan, eli asettamalla tavoitteita, seuraamalla tuloksia, kirjaamalla yhtiökokouksissa yhtiön noudattamat periaatteet sekä ohjeistamalla edustajiaan.

Yhtiöiden omistusten tulee olla perusteltua ja sitä tulee arvioida säännöllisesti suhteessa niiden taloudellisiin ja toiminnallisiin hyötyihin ja strategiseen merkitykseen. Yhtymän tulee toimia tavalla, jolla se suojaa ja ylläpitää omistaja-arvoa yhtiöissä, joissa yhtymän omistajakunnat ovat omistajina. Poikkeavissa tilanteissa yhtymän tulee neuvotella omistajien kanssa päätöksistä. Yhtiöiden osakkuudesta luopuminen ei saa aiheuttaa riskejä merkittävistä lisäkustannuksista.

Yhteistyö sairaan- ja terveydenhuoltopalveluissa sairaanhoitopiirien ja muiden kuntayhtymien kanssa tulee olla tehokasta ja tarkoituksenmukaista. Sitä tulee lisätä sellaisilla osa-alueilla, joissa siitä saadaan tarkoituksenmukaiset hyödyt palvelujen saatavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta.

2.3.2 Tukipalveluiden järjestämisen periaatteet

Yhtymän tulee voida järjestää tukipalvelunsa vapaasti siten, kun se on yhtymän kannalta kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Päätöksiä tehtäessä arvioidaan avoimesti ja riittävän laajasti ja monipuolisesti eri vaihtoehtojen hyödyt ja haitat talouden, toiminnan, ja myös kuntien ja maakunnan kokonaisedun näkökulmasta.

2.3.3 Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet

Yhtymä päättää ja vastaa omaan käyttöön tulevista palvelutarpeiden edellyttämistä uudis- ja korvausinvestoinneista. Korjausrakentamiseen liittyvistä investoinneista sovitaan tapauskohtaisesti. Palveluverkkoinvestoinneista laaditaan vaikutusarvioinnit eri näkökulmista.

Kuntayhtymä vuokraa palveluverkossa tarvittavia tiloja ensisijaisesti jäsenkunniltaan, jos omistajakunnilla on toimintaan soveltuvia yhtymän kannalta kustannustehokkaita tiloja huomioiden rakennuksen kunto, sijainti ja toiminnalliset asiat tai jos jokin omistajakunta haluaa palveluverkossa tarvittavat tilat kuntayhtymälle vuokrattavaksi rakennuttaa. Jos omistajakunnilla ei ole toimintoon soveltuvia tiloja, yhtymä voi vuokrata tarvittavia tiloja markkinoilta.

Omistajakunnat määrittelevät yhtymälle vuokrattavien kiinteistöille yhtymän kanssa yhteistyössä yhtenäiset vuokran määräytymisperusteet pääoma- ja ylläpitovuokran osalta sekä yhtenäisen vuokran sisällön. Vuokran määräytymisperiaatteissa sovitaan myös periaatteet palvelutarpeen tai muun muutoksen myötä tiloihin tehtävien investointien periaatteiden kustannustenjaosta.

Yhtymän luopuessa omistuksistaan tai toiminnoistaan laaditaan riskianalyysi sen vaikutuksista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin omistajakuntien näkökulmasta.

2.3.4 Kannustin- ja palkitsemisperiaatteet

Mikäli yhtymässä otetaan käyttöön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmä, sen tulee noudattaa julkishallinnon periaatteita sekä olla poliittisesti ja taloudellisesti perusteltavissa, loogisia, avoimia ja oikeudenmukaisia.

Kannustinjärjestelmästä ja sen periaatteista pyydetään lausunto työvaliokunnalta ennen yhtymän hyväksymispäätöstä.

2.3.5 Yhdyspinnoilla tehtävän yhteistyön periaatteet

Kuntayhtymän ja jäsenkuntien eri palvelujen ja toimintojen yhdyspinnoilla tehtävään työhön on määritelty työnjako ja vastuutahot. Yhdyspinnoilla tapahtuva yhteistyö kattaa kaikki toimialat, mutta erityisesti maahanmuuttoon, työllisyyden hoitoon, hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden edistämiseen liittyvän toiminnan.

Maakunnalliset yhteisesti sovitut hyvinvointi- ja terveystyön kärjet ohjaavat osaltaan yhteistyötä ja ne huomioidaan seuraavien vuosien palvelusopimuksissa.

3 Keskeiset omistajastrategiasta johdetut toimenpiteet

- Työvaliokunnan työjärjestyksen laatiminen
- Kuntien yhteinen omistajastrategia seminaari (1-2h muun sopivan tapahtuman yhteydessä)
- Yhtymä valmistee yhteistyössä kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman, joka perustuu alueen väestön hyvinvointia ja terveyttä koskeviin seurantatietoihin ja palvelutarpeeseen. Suunnitelma laaditaan valtuustokaudeksi ja suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain käytävissä palvelusopimusneuvotteluissa

4 Omistajastrategian ylläpito

Tätä omistajastrategiaa tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa työvaliokunnan toimesta vähintään kerran vuodessa kuntayhtymän johdon vuosikelloon sovittaen.

Omistajastrategia hyväksytetään omistajakunnissa.

5 Omistajastrategian hyväksyntä

Omistajastrategia on yksimielisesti hyväksytty työvaliokunnassa xx.xx.2020

Omistajastrategia on hyväksytty omistajakunnissa xx.xx.2020

A Liite - Omistajaohjaus kuntayhtymässä

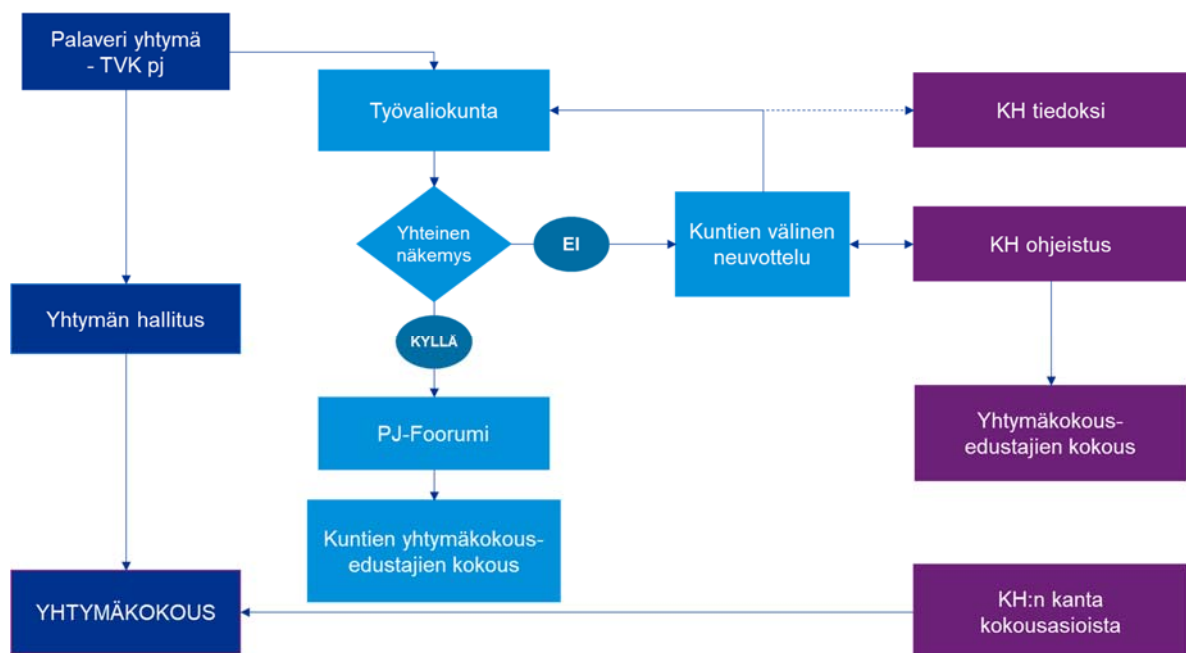
Kuntayhtymän keskeiset hallinnolliset dokumentit

B Liite – Esimerkki. Päätöksenteko kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta

Kuntien kunnanhallitukset valitsevat jokaiseen yhtymäkokoukseen edustajan/edustajat erikseen ja samalla antaen edustajalle/edustajille erilliset toimintaohjeet koskien käsiteltäviä asioita. Kunnanhallituksilla on mahdollisuus vaihtaa edustaja/edustajat kokouskohtaisesti riippuen mm. siitä, miten he ovat noudattaneet hallituksen antamaa ohjeistusta. Yhtymäkokouskutsu tulee lähettää 3-4 viikkoa ennen yhtymäkokousta ja asiat käsitellä kuntien puheenjohtajafoorumissa ennen hallitusten antamaa ohjeistusta yhtymäkokousedustajalle/edustajille.

Lähde: Lahden kaupunki

© 2020 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 185

Oikaisuvaatimus yhteysjohtajan viranhaltijapäätökseen 15.5.2020

D/829/02.05.01.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen puh. 044 018 7378

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Perusteluosa Valtioneuvosto antoi 8.4.2020 asetuksen yksityrittäjien tukemiseen tarkoitetuista valtionavustuksista kunnille. Sen mukaan valtio voi myöntää kunnille valtionavustusta kustannuksiin, jotka aiheutuvat COVID-19 -epidemian aiheuttaman tilapäisesti heikentyneen taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi yksityrittäjille myönnettävästä avustuksesta. Avustusta haetaan työ- ja elinkeinoministeriöltä. Avustusta voidaan maksaa yksityrittäjän yritystoiminnasta 16.3. – 31.8.2020 välillä aiheutuviin kustannuksiin. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat kuntien myöntämät kiinteämääräiset 2.000 euron avustukset kutakin avustusta hakenutta yksityrittäjää kohden. Lahden kaupunginhallitus päätti 14.4.2020 kokouksessaan, että Lahden kaupunki hakee työ- ja elinkeinoministeriöltä erityisavustusta käytettäväksi yksityrittäjille myönnettävistä avustuksista aiheutuviin kustannuksiin.

Valtionavustusta saa käyttää yksityrittäjien taloudellisen toiminnan vakauttamiseen edellyttäen, että

- kunta tekee avustusta koskevan sopimuksen avustuksen vastaanottavan yksityrittäjän
- yksityrittäjän taloudellinen tilanne ja liikevaihto ovat heikentyneet COVID-19 -epidemian takia 16.3.2020 jälkeen
- yksityrittäjällä arvioidaan olevan edellytykset kannattavaan liiketoimintaan ja
- yksityrittäjän saama avustus on asetuksen (EU) N:o 1407/2013 mukainen (de minimis -asetus).

Valtionavustuspäätöksen mukainen tuensaaja eli kunta on aina täysimääräisesti vastuussa työ- ja elinkeinoministeriölle valtionavustuksen oikeasta käytöstä. Kunnan yksityrittäjälle myöntämä avustus on harkinnanvarainen. Kunta harkitsee tuen edellytysten täyttymisen.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 185

Lahden kaupunginhallitus päätti 14.4.2020 kokouksessaan, että Lahden kaupunki hakee työ- ja elinkeinoministeriöltä erityisavustusta käytettäväksi yksityisyrityksille myönnettävistä avustuksista aiheutuviin kustannuksiin sekä valmistelee yhdessä Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n kanssa tuen hakemiseen ja käsittelyyn liittyvät prosessit. Yksinyrittäjätuen haku avautui 17.4.2020 ja ensimmäiset yksityisyrityksien tukisopimukset tehtiin 21.4.2020. Tukien käsittelyä varten työ ja elinkeinoministeriö avasi erillisen internetsivun ”Kysymyksiä ja vastauksia yksityisyrityksien tuesta koronavirustilanteesta”, jonne päivitettiin tarkemmat ohjeet tuen myöntämiselle.

Yhteysjohtaja Mari Kuparinen teki 15.5.2020 viranhaltijapäätöksen (0016/2020) Tmi Maija-Riitta Mustosen yksityisyrityksien tukihakemuksen hylkäämisestä. Perusteena hakemuksen hylkäämiselle oli, että yrityksellä ei ollut työ ja elinkeinoministeriön määritelmän mukaisesti edellytyksiä kannattavalle liiketoiminnalle. Työ ja elinkeinoministeriön ehtojen mukaan edellytyksenä kannattavalle liiketoiminnalle on, että vuoden 2019 tilinpäätöksestä tai annetusta veroilmoituksesta ilmenee, että tilikauden tulos on ollut positiivinen. Jos tulos on ollut negatiivinen sen takia, että yrityksellä on normaaleja suuremmat poistot tai on maksettu itselle palkkaa, tuloksen tulkitaan olevan positiivinen. Kannattavan toiminnan arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yksityisyrityksen selvitys poikkeuksellisesta tilanteesta vuonna 2019. Tmi Maija-Riitta Mustosen osalta tilinpäätös vuodelta 2019 oli edellä mainitun määritelmän mukaan selvästi tappiollinen.

Oikaisuvaatimus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perusteisiin perustuvasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisaikojen päättymisestä.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 185

Maija-Riitta Mustonen teki 29.5.2020 yhteysjohtaja Mari Kuparisen viranhaltijapäätöksestä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksessaan Mustonen pyytää Lahden kaupunkia tarkastelemaan ja harkitsemaan uudelleen hänen hakemustaan. Oikaisuvaatimuksessa vedotaan Vierumäki Country Clubin kanssa tehdyn yhteistyön hiljentymisen vaikuttaneen tilikauden 2019 tulokseen merkittävästi. Mustosen mukaan keväällä 2020 konkurssiin asetetun Vierumäki Country Clubin talousvaikeudet vaikuttivat yhtiön kokonaan tai osa-omistamille mökeille tehtäviin sisustusurakoihin jo vuoden 2019 aikana, mikä heikensi osaltaan Tmi Maija-Riitta Mustosen tulokseen.

Vastaus

Lahden kaupunki on kaupunginhallituksen 14.4.2020 päätöksellä hakenut ja saanut työ ja elinkeinoministeriön valtionavustuksen yksityrittäjien tukemiseen. Valtioneuvoston 8.4.2020 antaman asetuksen mukaisesti valtionavustuspäätöksen mukainen tuensaaja eli kunta on aina täysimääräisesti vastuussa työ- ja elinkeinoministeriölle valtionavustuksen oikeasta käytöstä. Lahden kaupunki saa käyttää valtionavustusta yksityrittäjien taloudellisen toiminnan vakauttamiseen edellyttäen, että valtioneuvoston asetuksessa määrittämät ehdot tuen myöntämiselle täyttyvät.

Tmi Maija-Riitta Mustosen yksityrittäjätukihakemus ei täytä valtioneuvoston asetuksessa 8.4.2020 säädetyjä ehtoja tuen myöntämiselle, sillä yritystoiminnalla ei työ ja elinkeinoministeriön ehtojen mukaisesti katsota olevan edellytyksiä kannattavaan yritystoimintaan. Työ ja elinkeinoministeriön ohjeiden mukaan edellytyksenä kannattavalle liiketoiminnalle on, että vuoden 2019 tilinpäätöksestä tai annetusta veroilmoituksesta ilmenee, että tilikauden tulos on ollut positiivinen. Jos tulos on ollut negatiivinen sen takia, että yrityksellä on normaaleja suuremmat poistot tai on maksettu itselle palkkaa, tuloksen tulkitaan olevan positiivinen.

Tmi Maija-Riitta Mustonen yrityksen vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan tulos oli 6 464,35 € negatiivinen. Poistojen tai yrittäjän itselleen maksaman palkan perusteellakaan tuloksen ei voida tulkita olevan positiivinen, sillä yrityksellä oli poistoja vuonna 2019 14,07 € ja toiminimimuotoisessa yritystoiminnassa yrittäjä ei voi maksaa itselleen palkkaa, vaan yrityksestä otetaan yksityisottoja, joilla ei ole vaikutusta yrityksen tulokseen. Mustonen vetoaa oikaisuvaatimuksessaan asiakkaana olleen Vierumäki Country Clubin taloudellisten vaikeuksien vaikuttaneen yrityksen tulokseen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 185

vuonna 2019. Tilinpäätöstietojen perusteella yrityksen liikevaihto on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2019 noin 174 % eli yritys on merkittävästi lisännyt liikevaihtoaan. Samalla liiketappio on pudonnut noin puoleen vuoden 2018 tasosta. Liikevaihdon kasvun ja liiketappion puolittumisen perusteella ei ole perusteltua olettaa, että yksittäisen asiakkaan vaikutus Tmi Maija-Riitta Mustosen tilikauden 2019 tulokseen olisi niin merkittävä, että se tulkittaisiin työ ja elinkeinoministeriön tarkentavissa ohjeissa mainituksi poikkeukselliseksi tilanteeksi vuonna 2019.

Oikaisuvaatimuksesta ei ilmene sellaisia seikkoja, joiden vuoksi yksinyrittäjätukihakemusta olisi syytä arvioida uudelleen. Kaupunginhallitukselle esitetään, että oikaisuvaatimus hylätään.

Oikaisuvaatimus 29.5.2020 ja Tmi Maija-Riitta Mustosen tilinpäätös 2019 ovat kaupunginhallituksen nähtävissä extranetin dokumenteissa.

Muutoksenhaku	Kunnallisvalitus (laillisuusperusteella)
Toimenpiteet	ote oikaisuvaatimuksen tekijä
Liitteenä	1. Yhteysjohtajan viranhaltijapäätös 15.5.2020

Lahden kaupunki
Elinvoima- ja kilpailukykykypallvelut
Yhteysjohtaja

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS

15.05.2020/16 §

Asianumero	D/829/02.05.01.00.01/2020
Päätöslaji	Avustukset
Otsikko	Yksinyrittäjätukihakemus Tmi Maija-Riitta Mustonen
Päätösperustelut	<p>Hakemuksenne perusteella seuraava tuen myöntämisen edellytys ei täyty:</p> <p>Yksinyrittäjän taloudellinen tilanne ja liikevaihto ovat heikentyneet COVID-19 -epidemian takia 16. maaliskuuta 2020 jälkeen.</p> <p>Lisätietoja: Hakemuksenne ja toimitettujen liitteiden perusteella liiketoiminta on ollut kannattamatonta jo ennen COVID-19 -epidemiaa.</p> <p>Lähtökohtana kannattavalle liiketoiminnalle on, että vuoden 2019 tilinpäätöksestä tai annetusta veroilmoituksesta ilmenee, että tilikauden tulos on ollut positiivinen. Jos tulos on ollut negatiivinen sen takia, että yrityksellä on normaaleja suuremmat poistot tai maksettu itselle palkkaa, tuloksen tulkitaan olevan positiivinen.</p>
Päätös	Hakemuksenne on hylätty.
Lisätietojen antaja	Miikka Venäläinen, puh. 044 018 7378
Toimivallan peruste	Kaupunginhallituksen päätös 14.4.2020, diaarinumero D/829/02.05.01.00.01/2020
Nähtävänäoloaika	18.05.2020
Nähtävänäolopaikka	Lahden kaupungin yleinen tietoverkko www.lahti.fi
Muutoksenhaku	Oikaisuvaatimus
Saaja	Maija-Riitta Mustonen, maija-riitta.mustonen@pp.inet.fi
Tiedoksi	Kirjaamo, Lahti ja Miikka Venäläinen
Asiakirjat	
Liitteet	
Allekirjoitus	Mari Kuparinen Yhteysjohtaja

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Liitetään viranhaltijan päätökseen

Lahden kaupunkiViranomainen:
Yhteysjohtaja

Kunnallisasiat

Päivämäärä:
15.05.2020Pykälä:
16**Oikaisuvaatimusoikeus**

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukiello

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja sen yhteystiedot:

Toimielin: Lahden kaupunginhallitus
Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti
Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2 krs., Aleksanterink.18,
15140 Lahti, arkisin 9-18
Puh.: (03) 814 11
Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi
Aukioloaika:

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen

Pvm: 18.05.2020

Kuntalain 139 §:n 1 momentin mukainen tiedoksianto asianosaiselle

Asianosainen: maija-riitta.mustonen@pp.inet.fi

 Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm: 15.05.2020 Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja: Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm: Muulla tavoin, miten

Vastaanottajan allekirjoitus

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 186

Lahden kaupungin avustus ym:n avustuksesta ja EU-palkintorahasta Kestävä Lahti -säätiölle vuonna 2020

D/895/02.05.01.03.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 383 6502
Yhteysjohtaja Mari Kuparinen, puh. 044 371 9450

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää

- myöntää Kestävä Lahti -säätiölle avustuksena 3,0 milj. euroa ympäristöministeriön Lahden kaupungille myöntämästä valtionavustuksesta Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -teemavuoden toteuttamista varten,
- että edellä mainittu avustus maksetaan säätiölle kahdessa erässä niin, että ensimmäinen erä 1,4 milj. euroa maksetaan syyskuussa 2020 ja toinen erä 1,6 milj. euroa tammikuussa 2021,
- tehdä sopimuksen Kestävä Lahti -säätiön kanssa avustuksen edelleen jakamisesta säätiölle,
- oikeuttaa kaupunginjohtajan tekemään pieniä ja teknisluonteisia muutoksia Kestävä Lahti -säätiön kanssa tehtävään sopimukseen avustuksen edelleen jakamisesta säätiölle,
- myöntää Kestävä Lahti -säätiölle avustuksena Euroopan komission myöntämän palkintorahan 0,350 milj. euroa Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -teemavuoden valmistelua varten,
- että edellä mainittu avustus maksetaan säätiölle kahdessa erässä niin, että Euroopan komission jo kaupungille maksama 0,245 milj. euroa maksetaan syyskuussa 2020 ja loppu 0,105 milj. euroa vuonna 2021 sen jälkeen, kun Euroopan komissio on maksanut sen Lahden kaupungille.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on päättänyt 2.3.2020 § 60 perustaa Kestävä Lahti -säätiön hoitamaan vuoden 2021 Euroopan ympäristöpääkaupunki -tittelistä aiheutuvia tehtäviä.

Lahden kaupunki on 2.6.2020 hakenut valtionavustusta ympäristöministeriöltä Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 186

hankkeelle. Ympäristöministeriö on 15.6.2020 myöntänyt Lahden kaupungille harkinnanvaraista valtionavustusta 3,0 milj. euroa käytettäväksi vuosina 2020-2022.

Ympäristöministeriön avustuspäätöksen mukaan, mikäli avustuspäätöksessä myönnettyä valtionavustusta saa käyttää muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, niin valtionavustuksen saajan on tehtävä valtionavustuslain mukainen sopimus toimintaa tai hanketta toteuttavan tahon kanssa valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja ehdoista.

Kestävä Lahti -säätio saa käyttää avustusta hankkeen toteuttamisesta aiheutuviin hyväksyttäviin kustannuksiin avustuspäätöksen voimaantulumisesta hankkeen keston ajan, enintään kuitenkin 31.12.2022 asti. Säätion on noudatettava hyväksyttävien kustannusten osalta sopimusta avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja ehdoista sekä sen liitteenä olevaa ympäristöministeriön ohjetta.

Euroopan komissio on myöntänyt Lahden kaupungille 0,350 milj. euron taloudellisen tunnustuksen kattamaan ympäristöpääkaupunkititteliin liittyviä valmistelukustannuksia (KH 12.8.2019 § 196). Palkintorahasta on maksettu kaupungille 0,245 milj. euroa ja loput tullaan maksamaan vuonna 2021, kun toiminnan aloittaminen on komission toimesta tarkastettu ja varmistettu. Lahden kaupunki myöntää saadun palkintorahan avustuksena säätiolle.

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Kestävä Lahti -säätio, konsernipalvelujohtaja, yhteysjohtaja, talouspalvelut

Liitteenä

1. Sopimus valtionavustuksen edelleen jakamisesta Kestävä Lahti -säätiolle

Ympäristöministeriön valtionavustuspäätös D/784/02.05.01.00.01/2020

Sopimus valtionavustuksen edelleen jakamisesta Kestävä Lahti -säätiolle

Lahden kaupunki ja Kestävä Lahti -säätio sopivat ympäristöministeriön myöntämän valtionavustuksen edelleen jakamisesta Kestävä Lahti -säätiolle. Tällä sopimuksella sovitaan valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja ehdoista.

1. Sopimuksen osapuolet

1. Lahden kaupunki
0149669-3
Harjukatu 31, Lahti
PL 202, 15101 Lahti
kirjaamo@lahti.fi
2. Kestävä Lahti -säätio sr
3130216-7
Rautatienkatu 20, 15110 Lahti
info@greenlahti.fi

2. Sopimuksen kohde

Avustus, jonka Lahden kaupunki on myöntänyt ympäristöministeriöltä saamastaan valtionavustuksesta (dnro D/784/02.05.01.00.01/2020) valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n 2 momentin nojalla.

Avustuksen myöntämisessä noudatetaan valtionavustuslakia (668/2001) ja sen mukaisia perusteita, edellytyksiä, menettelyjä ja valvontaa koskevia säännöksiä.

Lisäksi avustusmenettelyssä sovelletaan ympäristöministeriön eritysavustuksia koskevia ehtoja ja rajoituksia, jotka ovat tämän sopimuksen liitteenä nro. 1.

3. Edelleen jaetun avustuksen käyttötarkoitus

Avustus myönnetään Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -hankkeen toteuttamiseen. Avustusta saa käyttää hankkeen toteuttamisesta aiheutuviin hyväksyttäviin kustannuksiin.

4. Edelleen jaetun avustuksen määrä

Jaettavan avustuksen määrä on 3 000 000 €.

5. Edelleen jaetun avustuksen käyttöaika

Kestävä Lahti -säätiö saa käyttää avustusta ajalla 2.7.2020 – 31.12.2022 hankkeen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

6. Raportointi edelleen jaetun avustuksen käytöstä

Kestävä Lahti -säätiön tulee raportoida avustuksen käytöstä vuosittain seuraavasti:
31.12.2020 tilanteesta 18.1.2021 mennessä
31.12.2021 tilanteesta 17.1.2022 mennessä ja
31.12.2022 tilanteesta 16.1.2023 mennessä (hankkeen loppuraportti ja tilintarkastajan lausunto).

7. Edelleen jaetun avustuksen maksatus

Lahden kaupunki maksaa avustuksen Kestävä Lahti -säätiölle kahdessa osassa:

- syyskuussa 2020 yht. 1,4 milj. euroa
- tammikuussa 2021 yht. 1,6 milj. euroa

8. Edelleen jaetun avustuksen käyttöä koskevat ehdot ja rajoitukset

8.1. Avustusta saa käyttää ainoastaan tämän sopimuksen kohdassa 3 mainittuun tarkoitukseen.

8.2. Avustusta saa käyttää vain sopimuksen kohdassa 5 mainittuna käyttöaikana.

8.3. Kestävä Lahti -säätiön tulee seurata kirjanpidossa omalla erillisellä seurantakohteellaan sopimuksen kohdan 3 mukaisen käyttötarkoituksen toteutuneita kustannuksia ja tuloja tai muita samaan käyttötarkoitukseen saatuja avustuksia kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitoalan mukaisesti.

8.4. Kestävä Lahti -säätiön tulee toimittaa loppuraportin yhteydessä koko hanketta koskeva kustannustilitys varustettuna ulkopuolisen tilintarkastajan lausunnolla. Tilintarkastajan lausunnon tulee todentaa, että:

- kuluerittelyssä mainitut menoerät on maksettu ja ne perustuvat hyväksyttäviin tositteisiin avustuksen saajan kirjanpidossa,
- kuluerittelyyn sisältyy ainoastaan menoeriä, jotka ovat tukikelpoisia kustannuksia, hyväksytyt hankesuunnitelman mukaisia sekä avustuksen kohteena olevalle hankkeelle kuuluvia ja
- avustuksen kohteena olevan hankkeen tulot ja toteuttajan kustannusten muu rahoitus on kirjattu avustuksen saajan kirjanpitoon.

8.5. Hankkeesta tiedotettaessa avustuksen saajan tulee huolehtia siitä, että ympäristöministeriö mainitaan hankkeen rahoittajana.

8.6. Avustuksen myöntämisessä, maksamisessa, käytössä ja valvonnassa, tarkastuksessa sekä mahdollisessa palauttamisessa noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001).

8.7. Kestävä Lahti -säätiö noudattaa avustuksen käytössä, seurannassa ja raportoinnissa liitteenä 1. olevia YM:n erityisavustuksia koskevia ehtoja ja rajoituksia.

8.8. Lahden kaupunki voi täydentää tämän sopimuksen ehtoja.

9. Erimielisyydet ja sovellettava lainsäädäntö

9.1. Sopimuspuolet pyrkivät ensisijaisesti keskinäisin neuvotteluin ratkaisemaan tämän sopimuksen soveltamiseen liittyvät asiat.

9.2. Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet, joita ei sopimuspuolten keskinäisin neuvotteluin pystytä ratkaisemaan, ratkaistaan Suomen lain perusteella Lahden kaupungin kotipaikkakunnan käräjäoikeudessa.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtä pitävää kappaletta, yksi Lahden kaupungille ja yksi Kestävä Lahti -säätiölle.

Lahti, 10.8.2020

Lahden kaupunki

Kestävä Lahti -säätiö sr

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja
puh. 050 337 4386
pekka.timonen@lahti.fi

Milla Bruneau
toimitusjohtaja
puh. 0400 408 951
milla.bruneau@lahti.fi

Liitteet

1. YM:n erityisavustuksia koskevat ehdot ja rajoitukset – EA ehdot ja rajoitukset YM

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
10.08.2020 § 187

Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 10.8.2020

D/49/07.01.03.00.02/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee luettelossa mainitut asiakirjat tiedokseen.
Perusteluosa	Kaupunginhallituksen jäsenille jaetaan luettelo saapuneista ja lähteneistä asiakirjoista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-
Liitteenä	1. Luettelo

Kaupunginhallituksen kokous 10.8.2020**Saapuneet ja lähteneet asiakirjat**

1. Saapuneita kirjeitä**Hollolan kunta**

- kunnanhallitus 3.8.2020/Ote 175 §: Lausunnon antaminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän omistajastrategiasta D/1234/2020

Myrskylän kunta

- kunnanhallitus 22.6.2020/Ote 68 §: Myrskylän kunnan lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategiasta D/1234/2020

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
10.08.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 180-184, 187
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Lahden kaupunginhallitus Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: (03) 814 11 Faksi: (03) 814 2244 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: klo 9-18 Pykälät: 186 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päätyttyä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
---	---

	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät: 185</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>	
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
Tuomioistuinmaksut	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte-</p>	

	lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.